

Hétvégi adómentes(ítő)

A szerelő szombatán reggel pontosan a megbeszéltek időben érkezett, tétovázás nélkül munkához látott. Miközben járt a keze, barátságosan csevegett velem, megtudtam véleményét a gazdasági helyzetről, emlegettük egy kicsit a családot:

— Alig látnak kérem. Hétvégén biztosan nem, ilyenkorra igyekszem bevállalni a melót. Abból a pénzből, amit a cég fizet, a rezsire meg a havi kajára se futná két gyerekkel, OTP-tartozással. Svarcolok. És közben néha azt álmodom, hogy menő maszek vagyok — mondja, s mosolyog. Aztán dolga végeztével közli:

— Van ugyan engedélyem másodállásra, de ha nem kér számlát, olcsóbb. Ha kér, akkor... — és sokat sejtetően elhallgat.

En is hallgatók. Nézz rám:

— Nem érti. Adó...

Hűszíllérem adóhatósági jövedelemvonásostól lecsik:

— Aha. Fusiban?

— Naná! Csak így éri meg. Akinek egy kevés ez van ma, az ezt csinálja.

Kiesztük a számlát. Aztán szétnéztem egy kicsit a hét végén, kinek is van egy kevés ez. Megkérdezett, riportalanyaimnak mindnek volt annyi, hogy nevét ne adja a szavaihoz, nehogy utolérje a hatóság...

A kőműves a Szegedhez közeli faluban dolgozik:

— Hétközben komótosabban, szabályosan bejelentett segéderőkkel, hétvégén aztán ráverünk, akkor van segítő családtag — mondja, s kacsint egy maltert keverő fiatalember felé.

— Rokon?

— Aha. Minden építetőnek rokona vagyok, amíg a mester bevesz a melóba. Segédmunkával besegítő családtag, jól hangzik mi? Már ha adóellenőr kérdezné. Szerencsére nem kérdezi. Lehet, hogy a hét végén az apehősök is svarcolnak?

Nevetünk, aztán a „segéderő” elkomorodik:

— Nézz, nekem ez a munka tényleg a falat kenyér mellévalójára kell. Elváltam, három gyerek után fizetek gyerkartartást. A fix bérem maradékaiból az albérletre is alig futná, nem hogy megéljem. Ez innen adómentes tiszta pénz — győzköd.

Az ő szemszögéből nézve valóban tiszta: adja a munkakerejét, munkabért kap érte, naponta 1200 forintot ad a mester — s mindenki jól jár (kivéve az adóhivatalt), legfeljebb van egy kis rizikó. Bár nem tudom, kit vinne rá a lélek, hogy följelentse a megélhetésért, a talpraállásért trógerolót...

A szobafestő, aki ismerőseimnél dolgozott két hétvégén (60 négyzetméteres lakás felújításán a 15 ezerért) tart a feljelentéstől:

— Nézz, sose lehet tudni. Irigy mindig akad. En csendben csinálom és szigorúan csak ismerősi körben. Különben a baráti, ismerősi szívességet nem tilthatja meg senki, ugyebár?

Megnyugtatom, még akkor se, ha négy napra tizenöt ezer az ára. Bár az már nem éppen barátságos. Igaz, a villany-, a víz-, a gázszerelés, a parkettacsiszolás, a lambériázás és hasonló szakipari munkák svarcban majdnem ugyanolyan drágák, mint ha legalisan végeznék állami szakemberek. Am meg lehet találni a reklamációt.

Kilógó kamatlábak...

„Új játékaik — a valutával” című, április 7-ei írásunk elsősorban az árfolyamok változásaiból adódó veszteségekkel, illetve nyereségekkel foglalkozott. Most az árfolyam-módosulás hatását kibővíti a kamatváltozásokkal, hiszen a lekötött betétek a valuta nemétől, illetve a futamidőtől függően különböző mértékben kamatoznak.

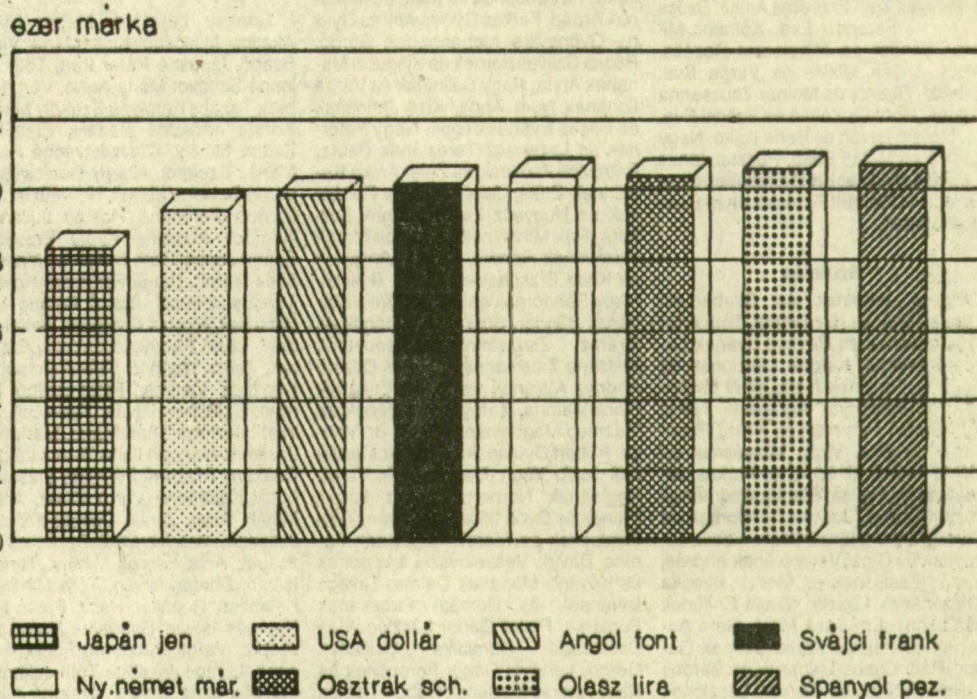
Bemegy az ügyfél az OTP-be, és meglehetősen változatos kamatlábakkal találkozhat. Milyen valutába fektesse a pénzét, mennyi időre kösse le? Féléves futamidőre angol fontra 15 százalékot kínálnak (természetesen egy évre vetítve), pontosan 8 százalék a nyugatnémet márka kamata, de ehhez áll közel a dollár, a schilling, a holland forint és a svájci frank is. Az olasz líráért 11, a japán jenért mindössze 5 százalékot kínálnak.

A választék tehát bőséges, de attól is sok függ, milyen valutával érkezik az ügyfél. Mi a Heti Világgazdaság keresztfolyamaiban rendszeresen szereplő, ismertebb valuták kamatozását próbáltuk meg nyomon követni. Mennyit ér 10 ezer nyugatnémet márkának megfelelő pezeta, francia frank, dollár stb. féléves lekötés után? Egysegül önkényesen választottuk a márkát, a magyar ember is ebben számol a leggyakrabban.

Az október elején lekötött különböző valutabetétek közül legtöbbször április elejére a spanyol pezeta hozott (volna). A tőke 680 márkával szaporodott. Ez a növekmény — itt is és máshol is — két részből áll össze. Egyrészt a kamatokból, másrészt abból, hogy időközben a pe-

„Ideges” a pezeta?

Különböző valutanemek márkában számított hozadéka (1989.10.-1990.03., féléves lekötés)

Tízezer márkának megfelelő valutabetét

zeta — igaz, csak hajszállal — erősödött is a márkához képest. A francia frank „eredménye” 560, az olasz líráé 540, a holland forinté 400 marka. Az alapegységül vett nyugatnémet valuta önmagában — itt tehát csak a kamat számít — 360 márkát jövedelmezett, ugyanannyit, mint a vele együtt mozgó schilling. A megbízhatóságáról ismert svájci frank 150 márkás hozadéka az utolsó pozitív eredmény a sorban úgy, hogy az időközben gyengült a márkához képest.

Legnagyobb veszteséget — 1700 márkát — a japán jen szenvedte el fél év alatt, ezt követi az USA-dollár 610 márkával. Ez utóbbiban elsősorban a dollár gyengülése a „ludas”, hiszen míg tavaly október elején 1 dollárért még 1,9 márkát kel-

lett adni, idén áprilisban már 1,7-et sem ért. Hasonlóan az erős márkának tudható be a svéd korona 100, valamint az angol font 170 márkás „vesztése” is.

A féléves lekötésnél a kezdő hónapra érvényes kamat az egész futamidőre változatlan marad. Ez lehet jó is, meg rossz is. Ha időközben csökken, akkor az ügyfél nyer, ha emelkedik, sajnálhatja, hogy egy alacsonyabb mellett „kötelezte” el magát. A féléves, vagy általában a hosszabb idejű lekötéseknek az a hátránya, hogy néhány héttel a lejárat előtt, egyetlen pillanig kamatot sem kapunk.

Ha valakinek csak halvány esélye is van arra, hogy időközben hozzá kell nyúlania a valutájához, célszerű a havi lekötést választani. Ennek praktikus okai is vannak. Egyrészt a pénzintézet a lekötést minden hónapban automatikusan meghosszabbítja, s ami eltelt, az már „nem veszik el”. Másrészt, kamatos kamatot számolnak, tehát az előző havi plusz azonnal ketyegni kezd.

Érdekes — a forintnál megszokottól legalábbis különböző — a valuta lekötési időtől függő kamatozása. Esetenként a havit, félévest, évest is ugyanakkora kamattal — természetesen éves szinten — honorálja. Az is előfordul, hogy a havi kamat magasabb, mint a féléves.

Az előzőekben számolt 6 hónapos futamidőjű betétek

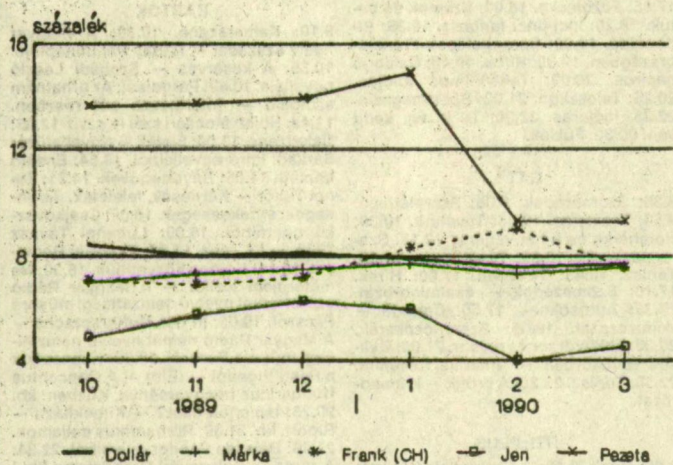
sorozatos havi lekötésekkel máshogy kamatoznak. A spanyol pezeta így jobban hízik, és 870 márkát jövedelmez. A nyugatnémet márkánál, a schillingnél nincs érdemi eltérés, a svájci frank „rosszabbul jár” 30 márkával. A jen vesztesége csökken, a dolláré valamelyest növekszik, de itt sincs számottevő különbség.

Ha már a havi kamatoknál tartunk, annak van alacsony-magas, tendenciaszerűen csökkenő vagy növekvő, stabil, illetve „ideges” változata. (Ábránk). Az elmúlt fél évben tendenciájában csökkent a dollár és növekedett a márka kamatlába. Változókonynak minősíthető a különben igen alacsony japán jen, zűnás szerűen csökkenőnek a némileg ideges spanyol pezeta. Ez utóbbi kamata a januári 15 százalékról egyetlen hónap alatt 9,3 százalékkal csökkent, közeledve ezzel a „komolyabb” valuták kamataihoz. Feltételezhetően ez a „föltekelés” csinált rangelsőt a pezetából, amelyet a kamatcsökkenéssel mintha leszállítottak volna a földre.

Hogy melyik valuta lesz az elkövetkező hónapok sztárja, azt ma még igen nehéz megjósolni, annyi azonban már bizonyos, hogy a nyugatnémet márka — valutaunióval összefüggő — árfolyamváltozása nagyon megkeveri a kártyát.

Kovács András

Vakutakamatok alakulása (havi lekötés) 1989.10. - 1990.03

Szabó Magdolna

Mivel etet a bioboltos?

A hét végén még úgy láttuk: nekünk, szegedieknek van okunk a szegyenkezésre. Merthogy a Föld napján nem tudunk fölvonultatni egyetlen saját bioboltost s bioboltot sem a Dugonics téren, Pestről kell kölcsönkérnünk egyet.

S lám, vasárnapra fordult a kocka. Aki zsáknyi szatyorral vonult a Belvárosba a Föld napján, mélyszélesen csalódnia kellett. Hiába kereste a magvakat, szárított gyökereket, gyümölcsöket, müzliket árusító, egészségünket szolgáló fővárosi kereskedőt, helyette csak a jöttét hirdető szórólappal — meg a DM programjánlatával — kellett beérnie.

Újabb csalódás a vidéki magyarnak: a polcokról hónapok óta eltűnt zabpehely helyett továbbra is csak propagandaszöveggel etetik az egészségvédek, a bioboltos pedig ígérekkel.

De sebj, marad nekünk az éhetetlennek tisztessége, a pestieknek pedig a biobolt — meg a szegyen.

Ch. A.

Újra: Szegedi Egyetem

Röpke fél éven belül immár a negyedik fajta Szegedi Egyetem megjelenéséről számolhatunk be. Az itteni felsőoktatási intézmények egykori organuma tavaly ősszel városi hetilappá avanzsált, majd az anyagi feltételek bizonytalansága miatt formátumot és kiadót váltott: a rádióújság-méretű lapot a JATE maga adta ki.

Mostantól ismét régi formátumában, 8 oldalon jelenik meg, igaz, csak kéthetente. Az 1500 példányt elsősorban az egyetemen fogják terjesztetni, de azért jut majd belőle az utcára is, a mozgárárusoknál keressék, ára: 4,50 forint. Az újrakezdésről szóló szerkesztőségi cikkben az áll, hogy a korábbi formá-

hoz és szerkesztési elvekhez való visszatérést az tette lehetővé, hogy a Szegedi Nyomda vezetői támogatást ajánlottak a lap előállításához.

Az első (pontosabban a XXVIII. évfolyan 10.) szám címodalán kezdődik az az interjú, melyben Csákány Béla, a JATE rektora beszél az egyetemi szervezet reformjáról, — „Örsékváltás után — tisztújítás előtt”. Ki nyerte valójában a választásokat? — teszi fel magának a kérdést Löffler Tibor politológus. „Győzött a baloldal”, mondja a cikk címe, ám az állítás után felkiáltó, majd kérdőjel szerepel. Az irodalmi rovatban hét opuszt ol-

vashatnak azok közül, amelyek az ifjúsági házban hangzottak el a költségvetés napja tiszteletére. A nagy megyei győző nem tör hegymóniára — állítja dr. Por-dány László a szegedi MDF elnöke, az SZDSZ ügyvivőjének, Túhegyi Józsefnek azonban vannak aggodalmi. A párhuzamos interjút a 6. oldalon olvashatják. Vissza-tért az újságba a sportrovat, amely ezentúl rendszeresen jelentkezik. Végül az utolsó oldalon kritikát olvashatnak a legfrissebb színházi bemutatóról, Sütő András darabjáról. Ugyanitt szerepel egy jelentés a pártok „humorpolitikai” álláspontról.

Ezentúl tehát kéthetente megint: Szegedi Egyetem.